

Svet, ki diši po srcu

11.06.2013, Mateja A. Hrastar | Foto: Iztok Dimc

Melita Zupančič je imela v življenju vse, kar bi si želel povprečen človek, a je vse pustila, ker je sanjala, da mora v Tibet.

Notranji klic ji je odprl pot do govorice srca, na katero želi sedaj spomniti še druge, da bi lažje uresničili svoje sanje. Njena zgodba je zgodba z navdihom.

Čez sedem let v Tibet

Njene oči se svetijo, njen smeh je nalezljiv. Ni čudno, da je bil v otroštvu smeh njen najljubši zvok. Sedaj, pet let po tem, ko se je vrnila s poti, ki ji je spremenila življenje, je končno lahko spregovorila. »Pet let sem molčala. Niti fotografij nisem pokazala nikomur. Očitno je toliko časa trajalo, da sem sestavila mozaik, ki se je zgodil,« razmišlja Melita Zupančič, skoraj štiridesetletna Dolenjka. »Sedaj je prišel impulz, da o tem spregovorim, da navdahnem ljudi, da se lahko tudi v teh časih sledi temu, kar ti govori srce. In če ljudje slišimo srce, se odpirajo vsa vrata.«

Njeno potovanje ni bilo navadno potovanje v Tibet. Bilo je potovanje v njeno notranjost, na katerem so se ji odpirala nemogoča vrata. Zgodba se je začela tako, da je sedem let pred potjo sanjala, da mora v Tibet. »Leta 2000 sem imela sanje, v njih mi je glas zelo jasno rekel, pojdi v Tibet. Zbudila sem se in vedela, da moram res oditi tja. Pred tem nisem niti natančno vedela, kje na zemljevidu je. Slišala sem za dalajlamo, o Tibetu pa nisem imela pojma. Zame duhovnost ne obstaja, zame obstaja le življenje in to, kako globoko ga razumeš,« prizna. Vendar se še ni čutila zrelo, da bi zares odšla. Prepričana je, da je morala prej še veliko izkusiti.

A začnimo od začetka. O sebi pravi, da je bila svojeglav otrok. Uživala je v naravi in pisanju, to se je pokazalo tako, da je doma popisala vse knjige. Pri petih je hotela z mislimi prestaviti kup drv, v osnovni šoli ji je šel na živce hipnotizer, ker je ugotovila, da blefira. Srednja šola je bila zanjo težko obdobje, študij novinarstva je v njej spet prebudil strast do pisanja. Preizkusila se je kot turistična vodnica, pravo poklicno pot pa je našla

šele v pedagogiki. Najprej je poučevala slovenščino, kasneje je bila organizatorica izobraževanja na Ljudski univerzi. Vse to pa je bila le priprava na službo v zaporu.

Vsi ljudje so v sebi dobri, tudi morilci

Skozi okno njenega doma se vidi zapor na Dobu. »Kot otroka me je vedno zanimalo, kaj se dogaja tam notri.« Ko so objavili razpis, da iščejo pedagoškega delavca, se je prijavila, a zgolj zaradi radovednosti. »Ko so me sprejeli, sem bila šokirana in sem potrebovala teden dni za razmislek. Odločila sem se, da grem. Razlog? Ker že vse od majhnega verjamem, da smo vsi ljudje v sebi dobri. Zapor je bil idealna priložnost, da to vedenje preverim v praksi.« Eno leto je delala na Dobu, nato pa bila povabljena, da na upravi zaporov kreira politiko izobraževanja in prostočasnih dejavnosti za zaprte osebe. »Priznam, v delu sem uživala. Toda po petih letih sem ugotovila, da se vse premika zelo počasi in da sem od tega izmučena.« Zapor je pač ena najmočnejših institucij. Kljub temu ji je uspelo v vse zapore pripeljati študijske krožke, program Most do izobrazbe, dostop do interneta za učne namene za zapornike. In dokazala si je, da so res vsi ljudje v globini dobri. »Verjamem, da tako kot ti ravnaš s človekom, tak se ti pokaže. Pri zapornikih nikoli nisem naletela na težave, ker sem verjela vanje. Ker sem bila do njih iskrena, so bili tudi oni taki do mene.«

Spomni se recimo 60-letnega moškega, ki je s sekiro odsekal ženi glavo. Na njeno vprašanje, ali mu je kaj žal, da je to naredil, je rekel, da ja, žal mu je, da tega ni storil prej, ker je prenašal 40 let nerganja. »Takrat sem spoznala, da ni na meni, da bi sodila. Vedno sta dve strani zgodbe. Ljudi moram sprejeti take, kot so.« To ji je kasneje, na poti, potrdil tudi ostareli preprodajalec mamil: »Čeprav sprva nisem hotela imeti stika z njim, mi je dal eno najpomembnejših lekcij. Rekel je, da naj hodim po svetu, opazujem in si govorim, da je O. K. Ni slabo, ni dobro, je le tako, kot je. V tem svetu smo na vse navajeni gledati z glavo, ki vedno ocenjuje, ali je nekaj dobro ali slabo. V prostoru srca pa je vse v redu. Življenje sprejemaš tako, kot je, in se nehaš upirati.«

Si predstavljate, kako lep bi bil ta svet, če bi vsi razmišljala samo o tem, kako bi dali, in ne kako bomo dobili?«

Enajst mesecev in enajst dni potovanja v sebe.

Toda do resničnega razumevanja je bila še dolga pot. Dobesedno v času in prostoru. Ko so ji na ministrstvu ponudili mesto direktorice pedagoške službe v zaporih, kar je pri tridesetih letih res velik karierni skok, se je za čast zahvalila, spakirala nahrbtnik, kupila enosmerno karto za Azijo in sedem let po sanjah odšla v Tibet. Domači so pričakovali, da se vrne čez kakšen mesec. Vrnila se je čez 11 mesecev in 11 dni.

Osemnajstega junija 2007 je odletela. Iskati Tibet, mistično deželo Šambalo, Šangri-lo in sebe. Ne da bi vedela, kam gre, kaj se bo zgodilo. Da ne bo pomote – ni bila še ena zahodnjakinja, obsedena s tibetansko duhovnostjo. Prav nasprotno, o tibetanski mistiki ni vedela prav ničesar. »Preden sem šla na pot, so mi nosili knjige o Tibetu, a jih namenoma nisem hotela brati. Ne da bi hotela biti ignorantska, toda zdelo se mi je, da se ne smem seznaniti z informacijami, ker potem ne bom slišala glasu, ki me bo vodil tja, kamor moram priti.« Preprosto je sledila klicu. Počasi se je naučila slediti znakom, ki jih ji je dajalo življenje in poslušati glas svojega srca. »To zna vsak otrok, poslušati sebe. Šele v odrasli dobi se ne slišimo več.«

Postojanke njenega potovanja so se nizale druga za drugo. Kot da je bila pot že zdavnaj pripravljena. Sirotišnica v Šečenu v vzhodnem Tibetu je bila njena prva postojanka. Prav ta, ki jo pomagal osnovati Slovenec Matjaž Trontelj. »Res sem uživala v delu z otroki. Tam sem prvič spoznala mistiko Tibeta, prvič so me blagoslovili menihi, pokazali so mi sobo s slikami dalajlame, kar je tam ena najbolj skrbno varovanih skrivnosti.« Tam je prvič videla mavrico okoli sonca, kar po tibetanskem verovanju prinaša poseben blagoslov in je redek naravni pojav, ona pa jo je na svoji

poti videla kar trikrat. Toda čutila je, da mora naprej. V Lhaso. »Ko sem prišla v Lhaso, sem vedela, da sem prišla domov. Da sem prišla tja, kjer je treba zaključiti nedokončane zgodbe in razumeti.« Začela je delati v organizaciji Cafe Nomad, ta je z zasluženim denarjem nakupila tsampo, praženo ječmenovo moko, in jo odnesla menihom ter nunam, ki meditirajo po jamah v okoliških gorah. Za hec je enkrat spekla jabolčni zavitek in kmalu je zaslovel po vsej Lhasi. Toda takrat jo je že našla knjiga Šambala, pot v zahodni Tibet. Tako je vedela, da mora tja. »Rekli so mi, da je to zelo težavno in da traja dolgo, preden pridobiš vsa dovoljenja, najdeš vodnika, šoferja, sopotnike, da je ta del Tibeta zelo zaprt.« Toda njej se je pot v zahodni Tibet odprla v treh dneh. Prav tako kot je pred tem dobila šestmesečni vizum in vstop v Tibet, kljub temu da individualnim popotnikom vstop ni dovoljen. »Ko slediš svojim sanjam, se ti odpirajo vsa vrata, tudi tista, ki so sicer zaprta.« Štirje in dva vodnika so šli. Enaindvajset dni so potovali po zahodnem Tibetu, šli tudi v samostane, v katere zahodnjaki težko pridejo.

Poklicana, da širi ljubezen.

Pa do jezera Manasarovar, najbolj svetega jezera pod goro Kailaš, ki jo za središče vesolja prepoznava več verovanj, vključno z budisti, tradicijo bon, hinduisti in džainisti. Hoja okrog te gore, kora, je zanje najsvetejša pot. Njej se je zgodila zanimiva zgodba. Ko so prišli na najvišji prelaz, Tarin, je sedela na kamnu in počivala. Naenkrat je prišla k njej Tibetanka, vzela njene roke in si jih je dala na glavo. Bila je osupla, a se je prepustila. Čez nekaj časa se je ženska zahvalila in odšla. Za njo so prišli drugi in si njene roke polagali na trebuh, noge. Sploh ni vedela, kaj se dogaja. Kasneje so ji razložili, da je Tibetanka imela višinsko bolezen in je v njej prepoznala, da ima zdravilno moč in ji lahko pomaga, drugi pa so ji sledili. »Takrat sem razumela, da ima vsak svoj dar. Zaradi tega nisi nič posebnega. Imaš ga preprosto zato, da ga deliš.« Najbrž je bil to eden izmed razlogov, zakaj se je že pred odhodom izučila za refleksoterapevko.

Melita je odgovor na vprašanje, zakaj je bilo potrebno oditi na pot, dobila v jami najbolj znanega in priljubljenega tibetanskega jogija Milarepe. »Tam sem izkusila, da je Šambala prostor, kamor lahko vstopi vsak, a le skozi srce. Dobila sem nalogo, da se naučim dati ljubezen, zares, brez pričakovanj. Si predstavljate, kako lep bi bil ta svet, če bi vsi razmišljali samo o tem, kako bi dali, in ne kako bomo dobili?«

Njena pot v Tibetu se je končala projektom, ki ga je osnovala in v katerem še vedno sodeluje v Lhasi živeča Slovenka Uršula Rechbach. Skupaj s tibetanskimi zdravniki oživljajo tradicionalno tibetansko medicino. Postavili so šolo, obiskujejo 30 vasi na nadmorski višini nad 4000 metrov in oskrbujejo več kot 9000 ljudi. Ker na tej višini primanjkuje hranil, ki jih vsebuje zelenjava, gradijo tudi tople grede. Melita je izvedla tečaj refleksoterapije za tibetanske zdravnike in obljubila, da bo pomagala pri zbiranju finančnih sredstev za projekt, ker je to eden od načinov, ki pomaga ohranjati tibetansko kulturo v okupiranem Tibetu.

Pot pa še ni bila sklenjena. Klicala jo je v Kambodžo, Vietnam, Bangkok, na Bali. »Sedaj je bil čas, da odkrijem, kaj me v življenju zares veseli, v čem uživam.« V Kambodži, deželi ljudi odprtih src, je obiskala zapor S21 in se spraševala, ali moramo ljudje res skozi hudo trpljenje, da se nam odpre srce. V Vietnamu je obiskala hišo obolelih z aidsom in spoznala, kako veliko moč ima, če verjamemo v človeka. Desetdnevna meditacija na Baliju je zaključila pot. Razumela je, da smo vsi ljudje preko src povezani z zlato nitjo v mrežo življenja. »Čas je, da nehamo tekmovati in začnemo sodelovati.«

V Sloveniji bo center srca.

Kot rečeno, je hoja po notranji poti trajala še pet let. Treba je bilo narediti domače naloge in zares razumeti. Ni natančno vedela, kako naj uresniči svojo zaobljubo.

»Zaobljubila sem se, da ne bom dala miru, dokler ta svet ne bo dišal po srcu, dokler vsak od nas ne bo spet povezan s svojim srcem.«

V tem času je dobila orodja, ki jih potrebuje, da pomaga prebujati glas srca. Spoznala je delo Nikole Tesle in njegovo metamorfozo. »Tesla je poleg tega, kar vsi poznamo, raziskoval tudi t.i. skalarno energijo. Jaz jo poimenujem frekvenca srca. Trdil je, da vsaka zdrava celica sveti kot žarnica, če je bolna, pa je zatemnjena. S skalarno frekvenco vzpostavimo naravno stanje zdravja in ravnovesja.« Čisto mimogrede – nekaj takega je poznal tudi jogi Milarepa. Navdušena je nad tem orodjem, ker vidi, kako hitro se ljudje prerodijo. Pogovori s Srcem je poimenovala svojo dejavnost, ker želi, da ljudje prisluhnejo glasu svojega srca, odkrijejo svoja hrepenenja, sanje in jih uresničijo. S tem namenom sedaj prireja predstavitve svoje poti, delavnice Pot do Srca, ima individualne pogovore, izvaja Teslove terapije, njene sanje pa so center srca. V Sloveniji seveda. Zadala si je, da poveže zahod in vzhod. Glavo in srce. »Ne razumite me napačno, a sem zelo vesela, da živim v času krize, ko se podira to, kar je preveč, da se začne slišati to, kar je bistveno. Le tako slišimo svoje sanje in srce.« In v srcu vsakega človeka se skriva otrok. »Tam je preprosto – čutiš ali ne čutiš. Ko bomo vsi začeli živeti v čutenju, bo super.«

Ko sedaj pogledate njene fotografije na začetku poti, jo komajda prepoznate. »Vidite, kaj naredi pot v notranjost? Človek se res spremeni,« se zasmеji in doda: »Ko začnemo zaupati v življenje, vse postane lahkotno.«